

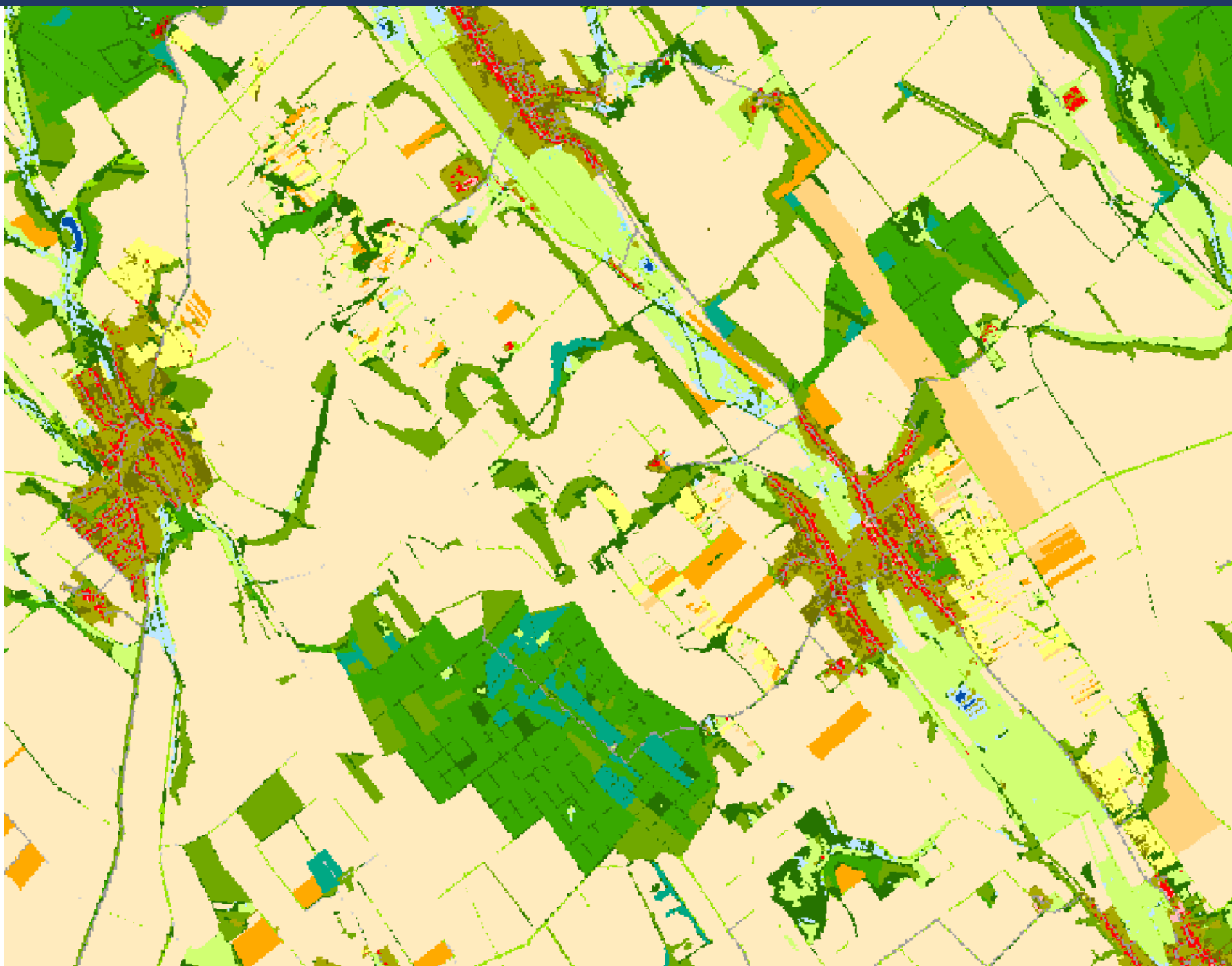
Kollányi László

**Indikátor fejlesztés a KEHOP
tájkarakter kutatáshoz**

**Eredmények
Percepcionális indikátorok**

**Szent István Egyetem
Ormos Imre Alapítvány**

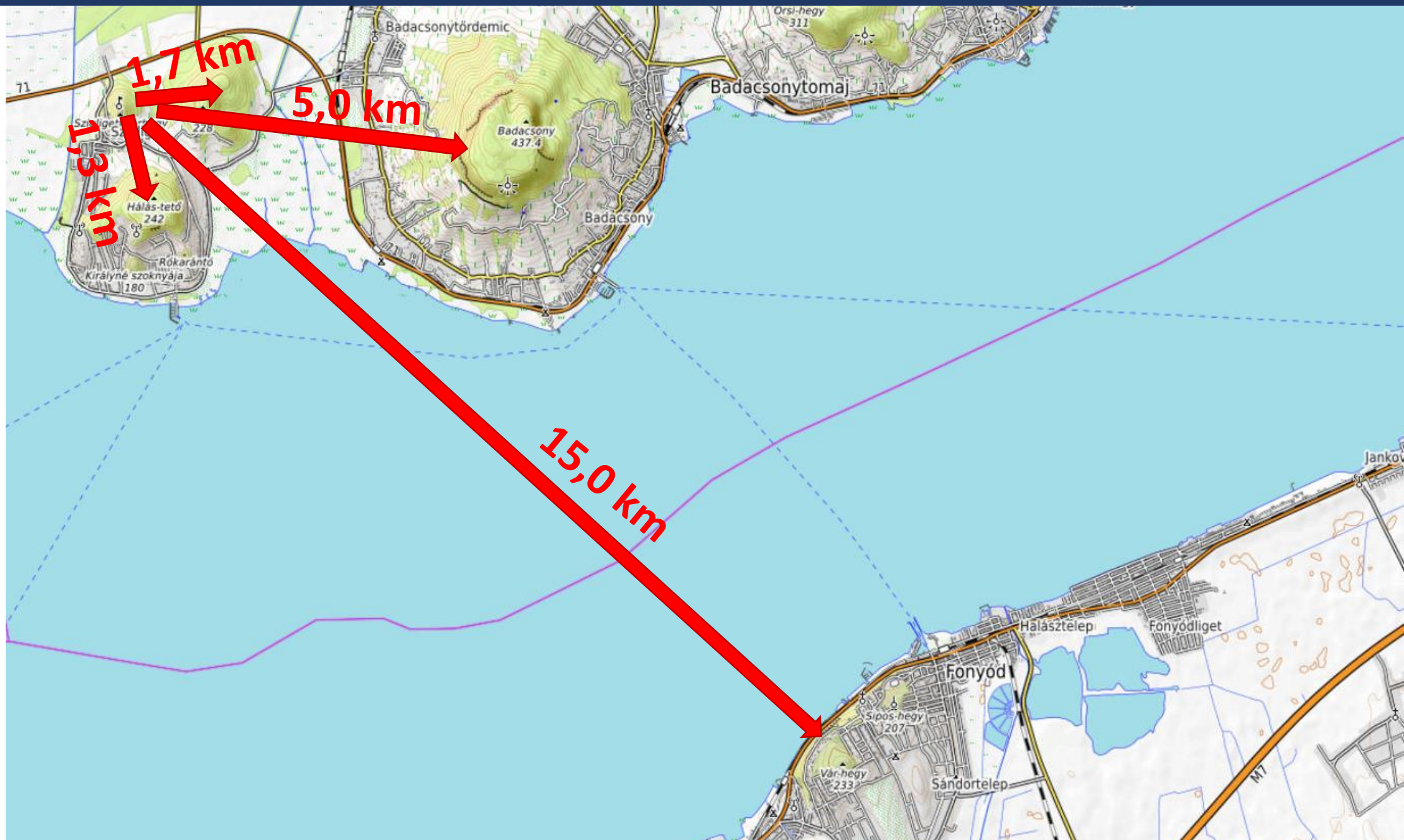
**Agrárminisztérium
2019.02.07.**

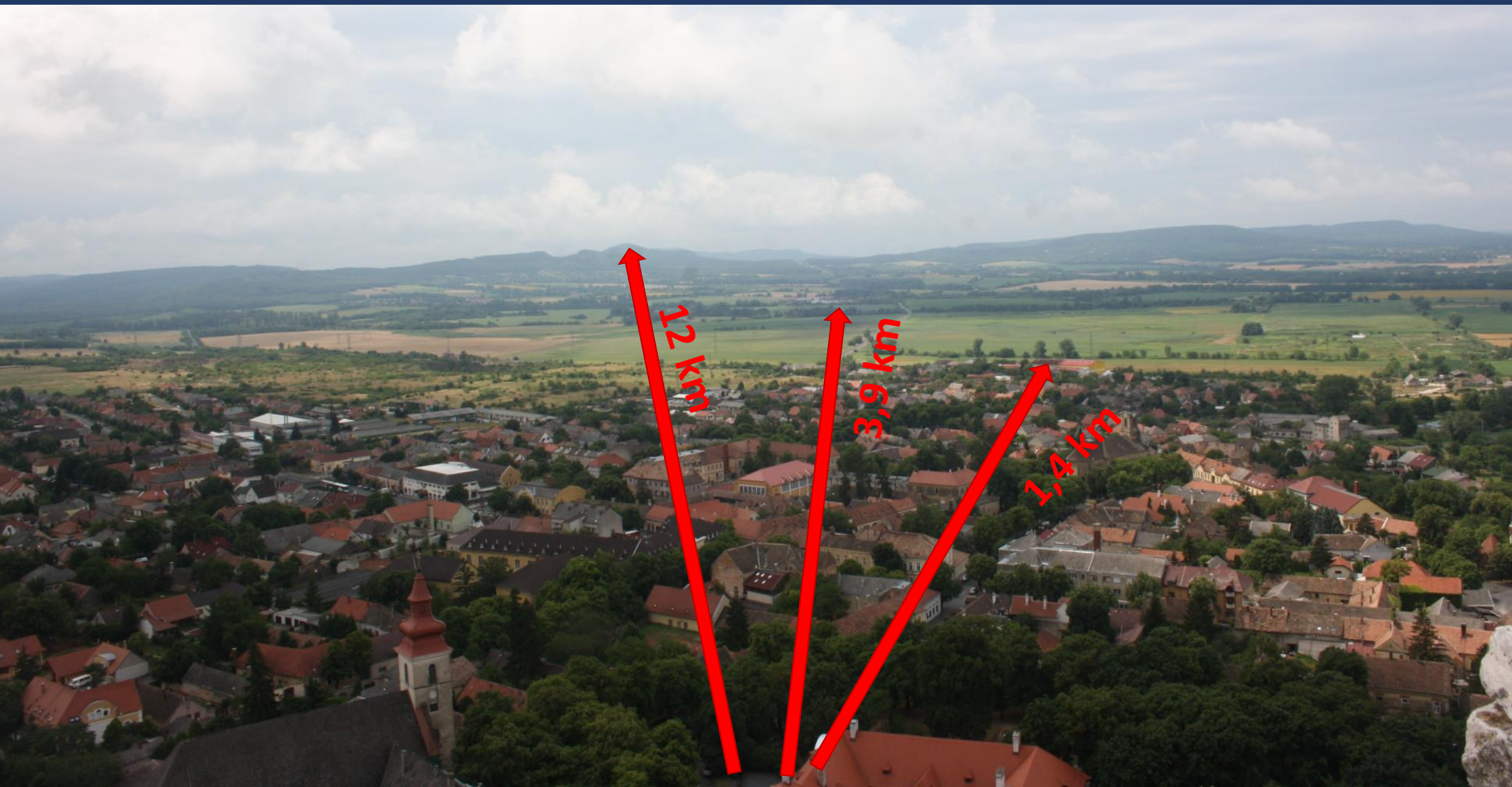
Láthatóság elemzés

Láthatóság elemzés

Láthatóság elemzés

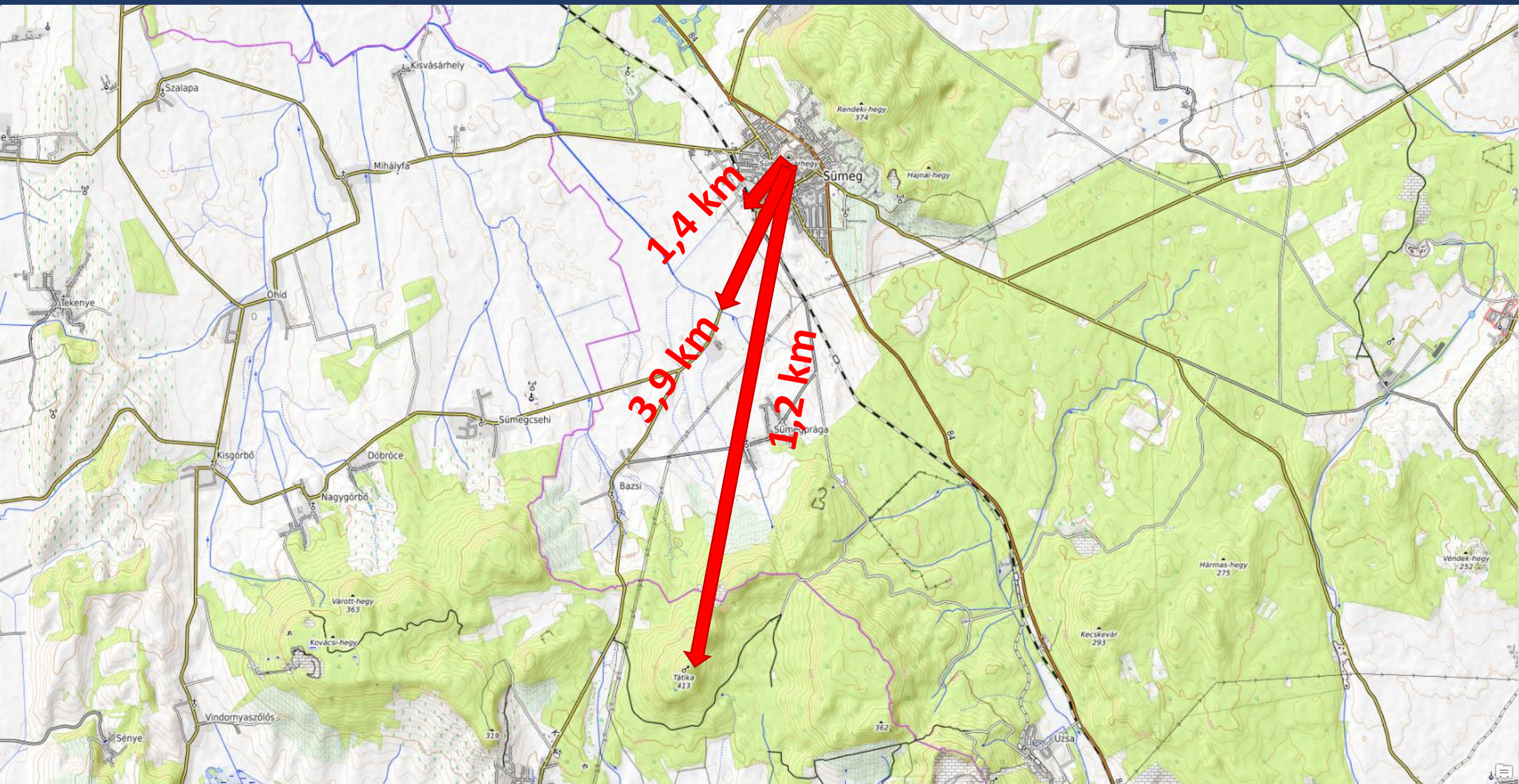

12 km

3,9 km

1,4 km

Láthatóság elemzés

Láthatóság elemzés

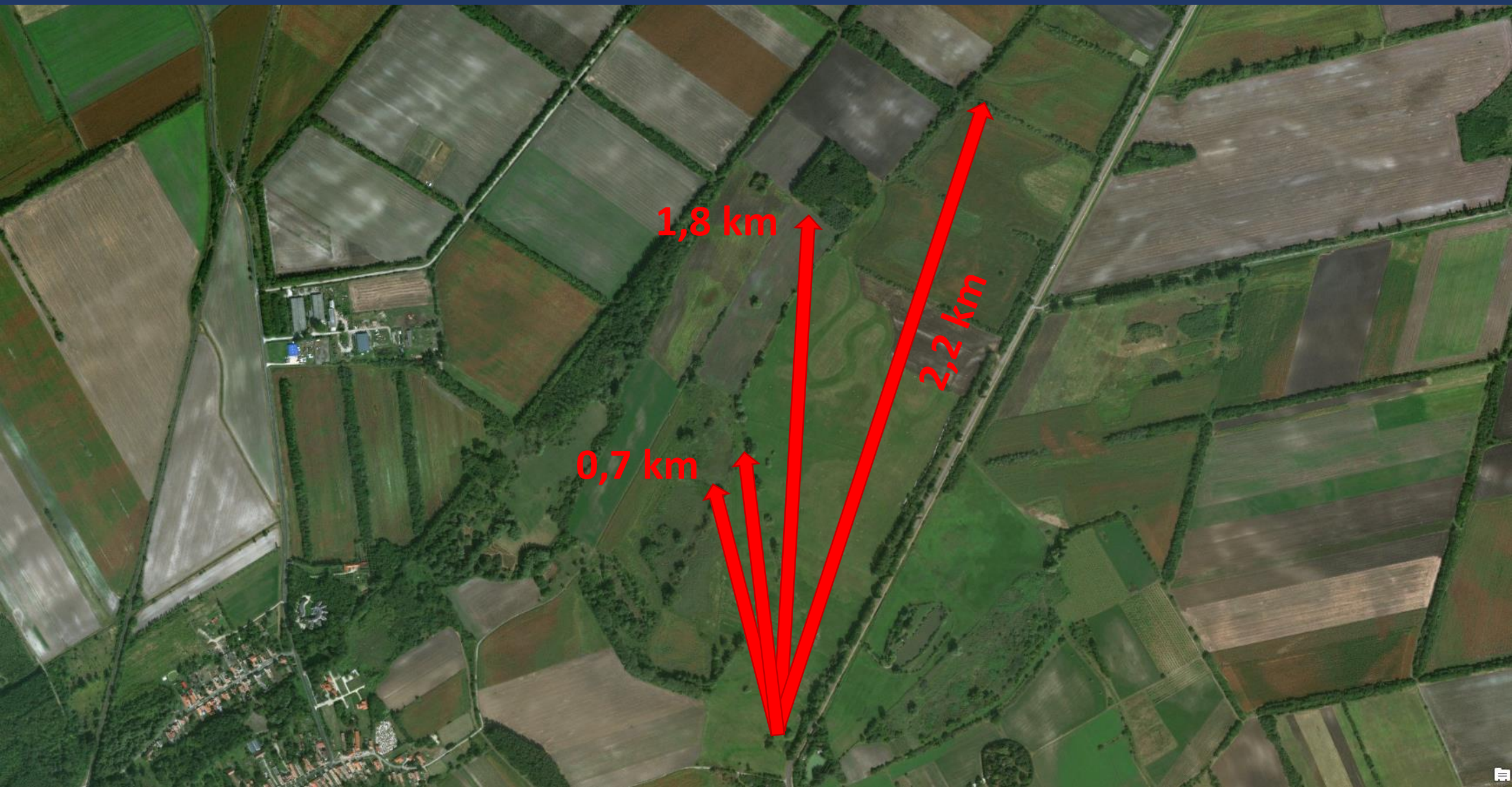

0,7 km

1,8 km

2,2 km

Láthatóság elemzés

Láthatóság elemzés

A láthatóság elemzés alapja a 20 m-es felbontású HydroDEM felszínmodell volt.

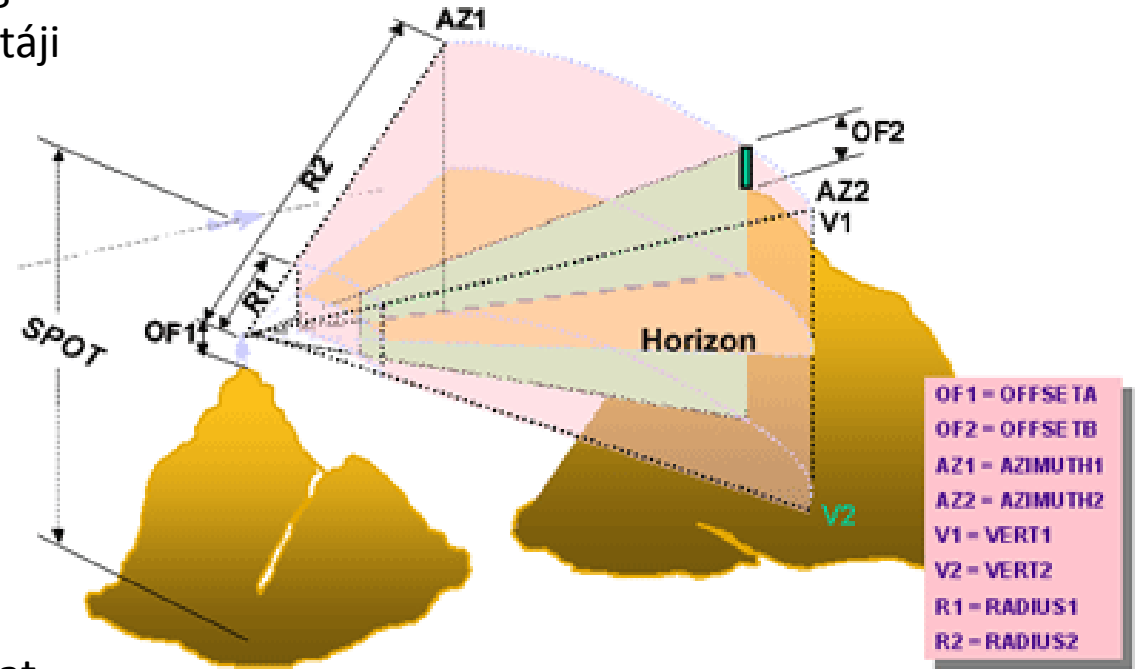
Az elemzés lényege az volt, hogy minden 100x100 m-es területről megvizsgáltuk egy 5 km-es övezetben a látható terület nagyságát. Az 5 km az a maximális távolság amely alatt még jól érzékelhető a táji formák, mintázatok, terepalakulatok, területhasználatok.

Az elemzést kétféle módon végeztük el:

(1.) Első változatban csak a terepfelszín vettük figyelembe. Ezt **Potenciális láthatóságnak** nevezzük.

(2.) Második változatban a terepfelszín magasságát módosítottuk (magnöveltük) a területhasználat típus magasságával. Ezt **Láthatóságnak** neveztük.

Mindkét modell esetében meghatározó, elsődleges a domborzat, illetve az ebből adódó láthatóság. A láthatóság elemzés viszont pontosabban követi a valós, terepi és területhasználati viszonyokon alapuló láthatóságot.

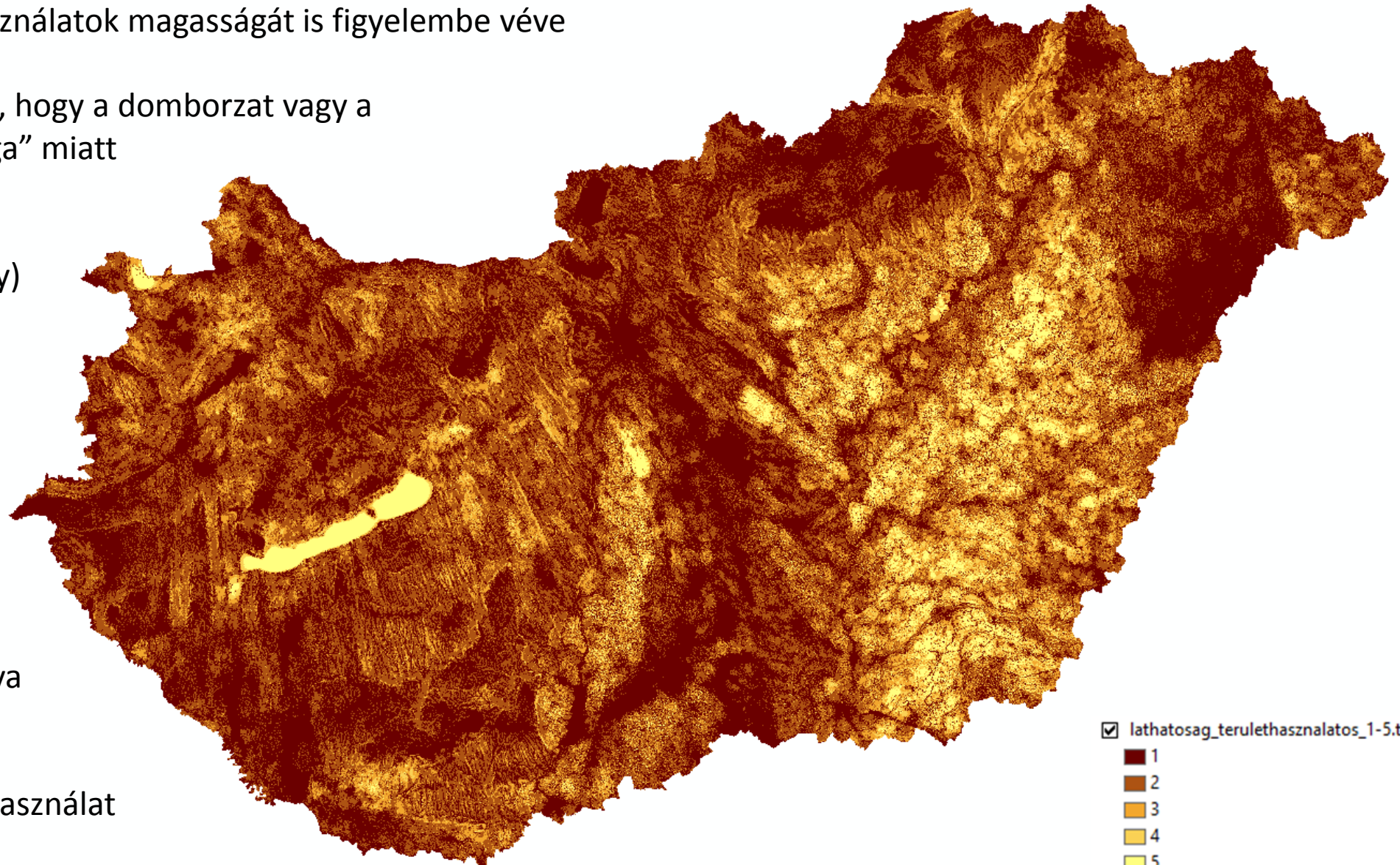

Parameters for controlling the viewshed analysis

Láthatóság elemzés

Az elemzés azt mutatja, hogy egy adott területről, a domborzati magasságot és a területhasználatok magasságát is figyelembe véve mekkora terület látszódik.

A végeredmény jól mutatja, hogy a domborzat vagy a területhasználatok „zártsága” miatt egyaránt lehetnek kevésbé látható területek
(Börzsöny, Bükk, Rába-völgy)

lathatosag_terulethasznalatos_1-5.tif

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

100 m raszterhálóra számolva

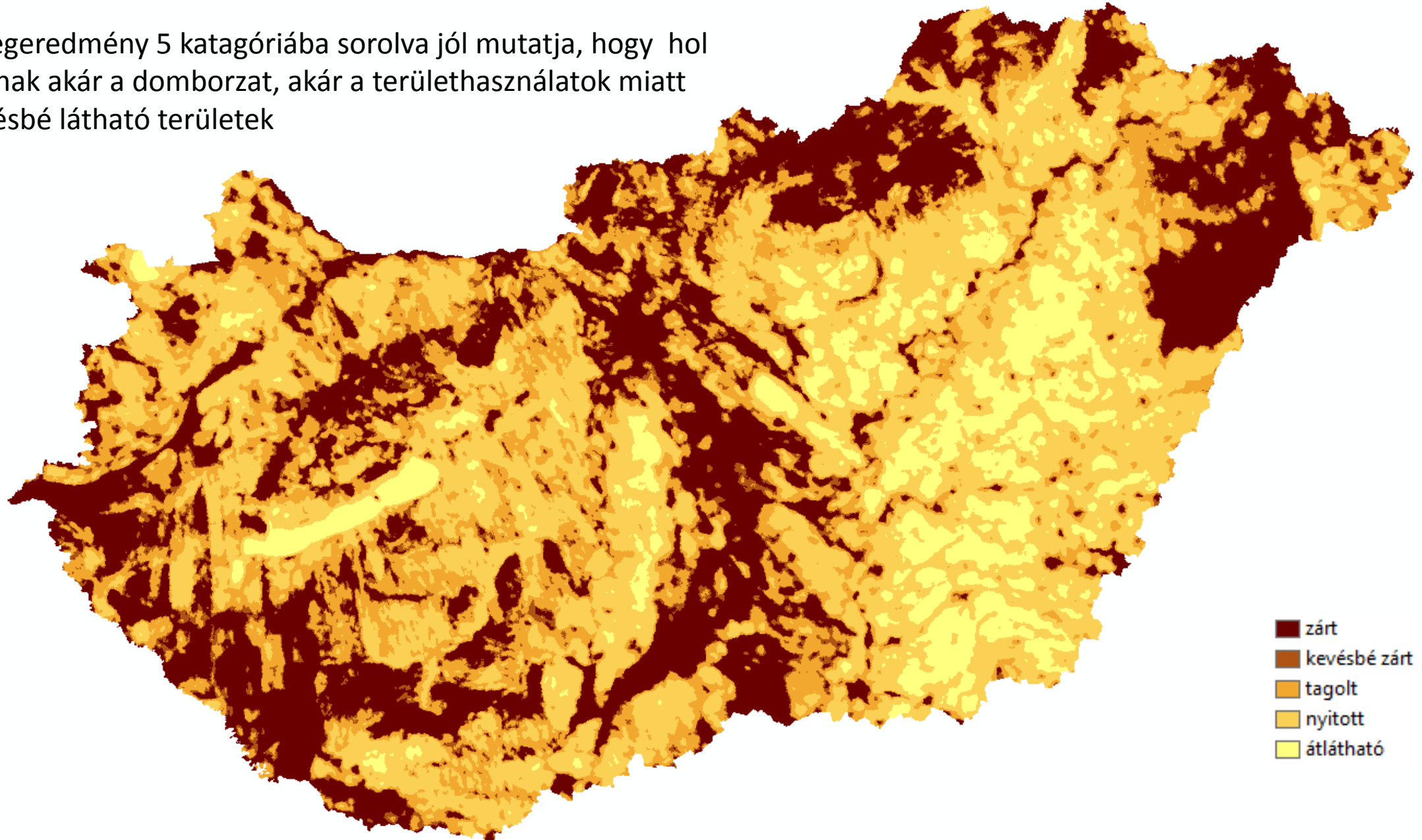
5000 m látókör

500 m pontháló

Terepmagasságok + területhasználat
magasságok

Nyitottság/zártság végeredmény

A végeredmény 5 kategóriába sorolva jól mutatja, hogy hol vannak akár a domborzat, akár a területhasználatok miatt kevésbé látható területek

Szegély elemzés

Szegély elemzés

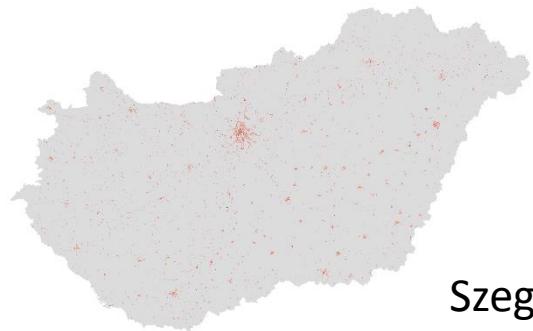
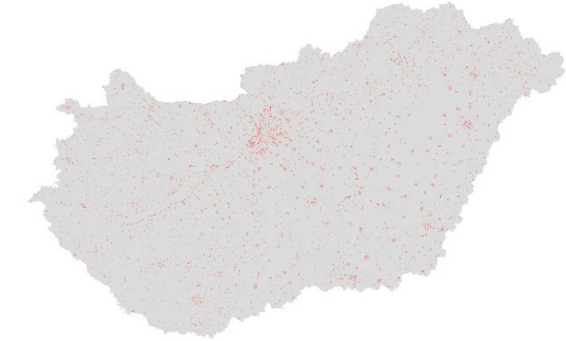
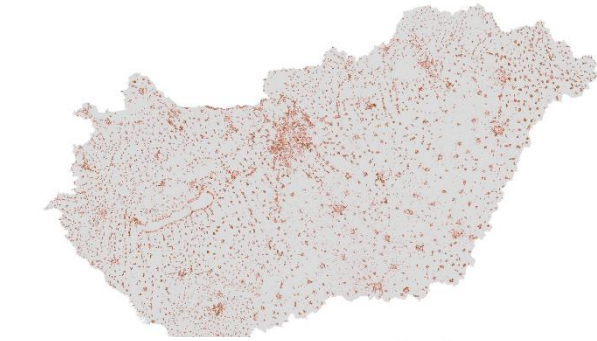

Szegélyhossz elemzés (látványszegélyek)

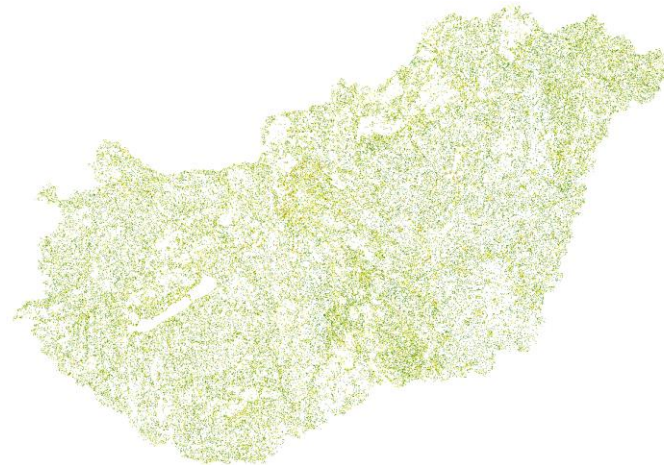
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	település	burkolt út	települési zöldfelület	szántóföld	szőlő, gyümölcs	gyepek	fás növényzet	víz	
1	település	0	0	3	0	2	1	2	3
2	burkolt út	0	0	0	0	1	0	2	1
3	települési zöldfelület	3	0	0	2	3	2	2	3
4	szántóföld	0	0	2	0	1	1	2	1
5	szőlő, gyümölcs	2	1	3	1	0	2	2	2
6	gyepek	1	0	2	1	2	0	3	2
7	fás növényzet	2	2	2	2	2	3	0	3
8	víz	3	1	3	1	2	2	3	0

Az elemzés lényege, hogy a látvány minőségét a látott „szegélytípusokon” keresztül értékeljük, mérjük. (Az erdő-víz szegélyt értékesebbnek tartjuk ilyen szempontból mint az autópálya-mezőgazdasági terület szegélyt.)

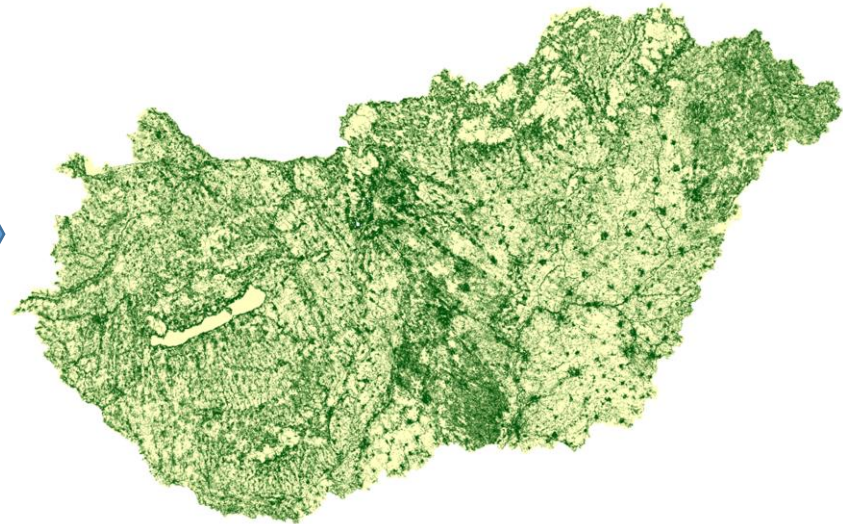
A szegélyeket nyolc kategóriába osztva, a közöttük lévő szegélyeket 0-3 kategória szerint értékeltük, majd a típusokat összesítettük. Végül a szegélyek „értékeit” egy 500x500 m-es hálóban összesítettük.

Szegélytípusok külön

Szegélytípusok értékelve, összesítve

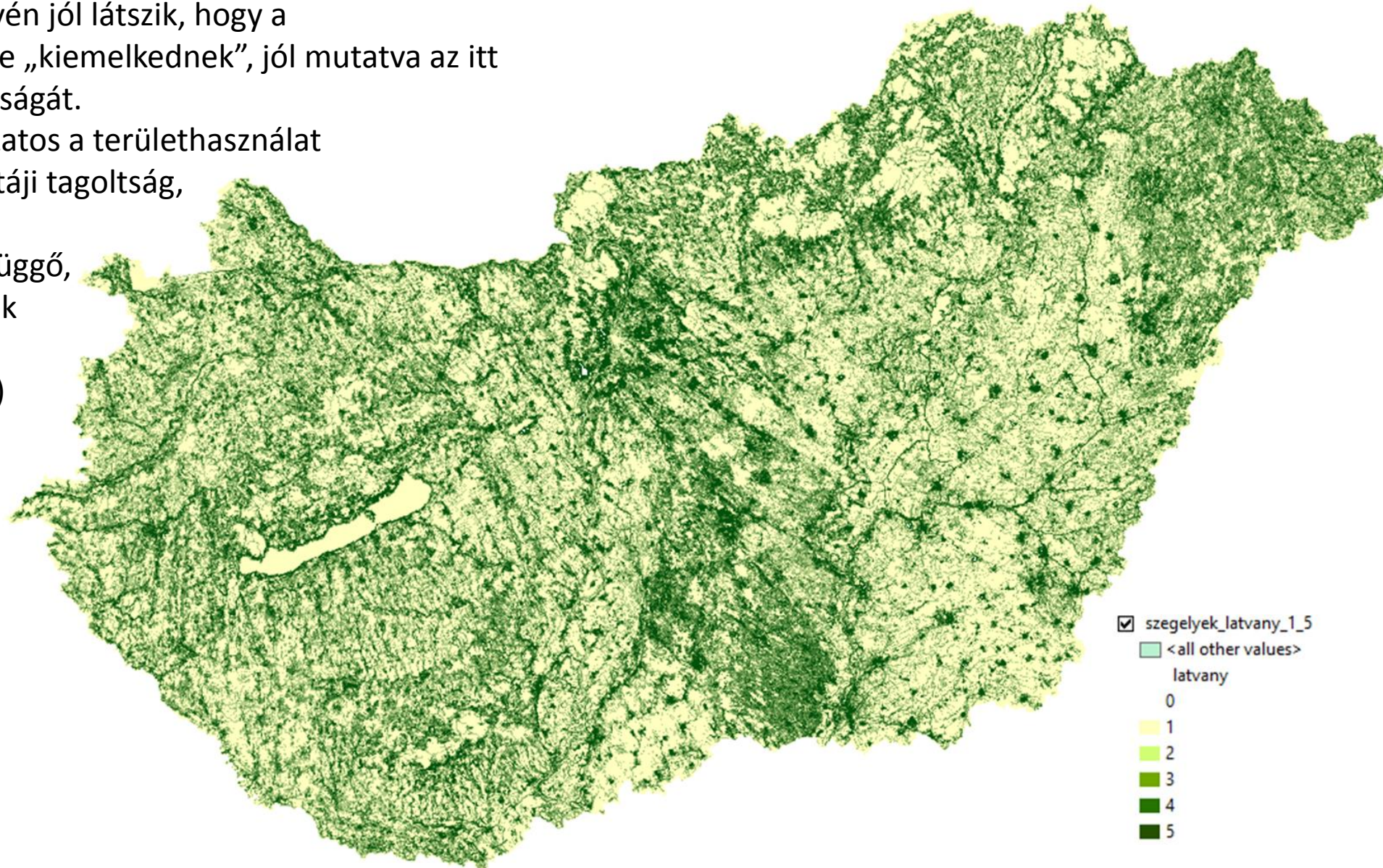
Szegélyek 500 m hálóban összesítve

Szegélyhossz elemzés (látványszegélyek)

A szegélyelemzés eredményén jól látszik, hogy a településszegélyek mennyire „kiemelkednek”, jól mutatva az itt megjelenő szegélyek fontosságát.

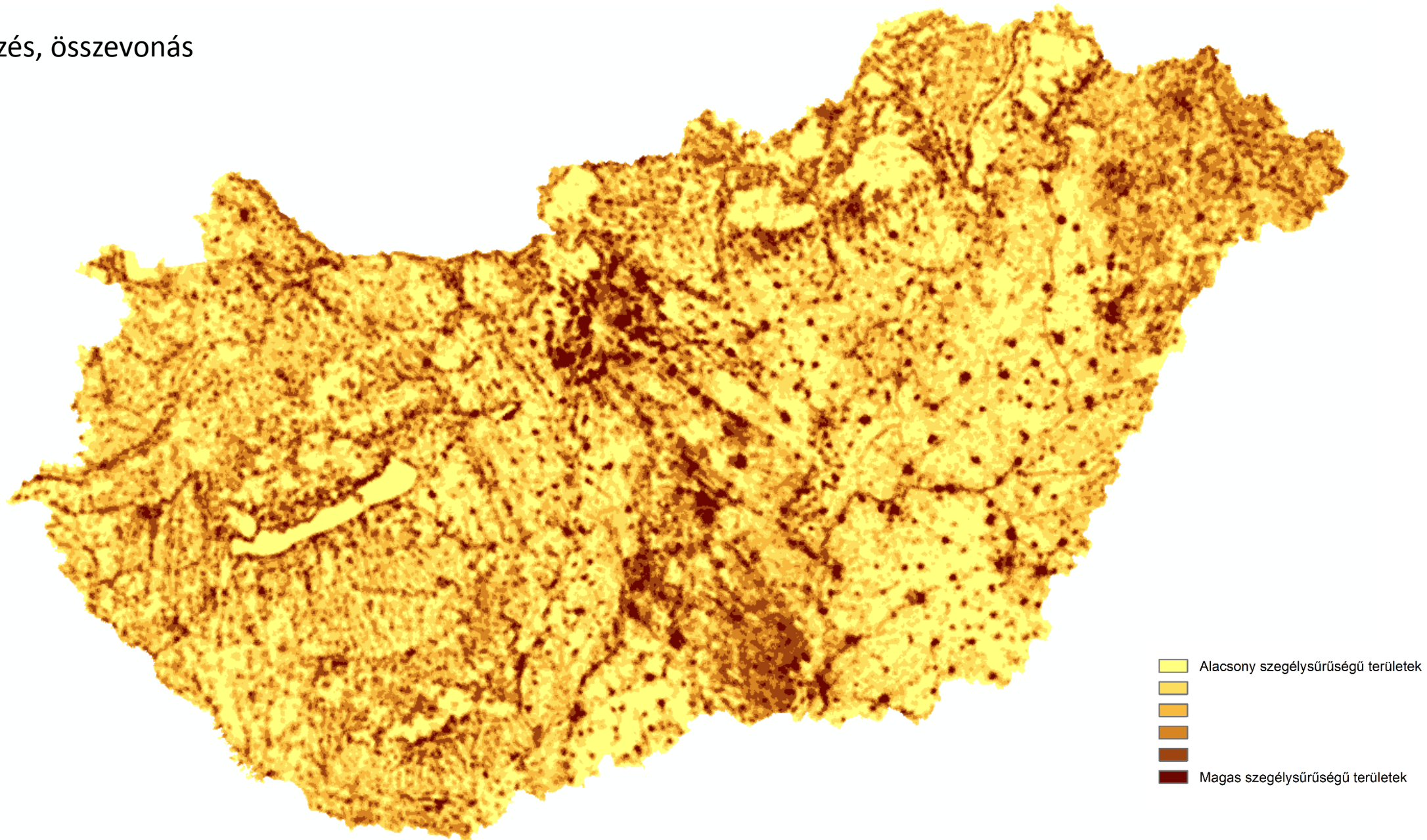
Jól látható, hogy ahol változatos a területhasználat értelemszerűen nagyobb a táji tagoltság, több szegély fordul elő.

Jól kiemelkednek az egybefüggő, homogén területek, amelyek lehetnek egybefüggő erdőterületek (pl. Börzsöny) vagy egybefüggő mg. területek is.

Szegélyhossz elemzés (látványszegélyek)

Filterezés, összevonás

Szegély elemzés

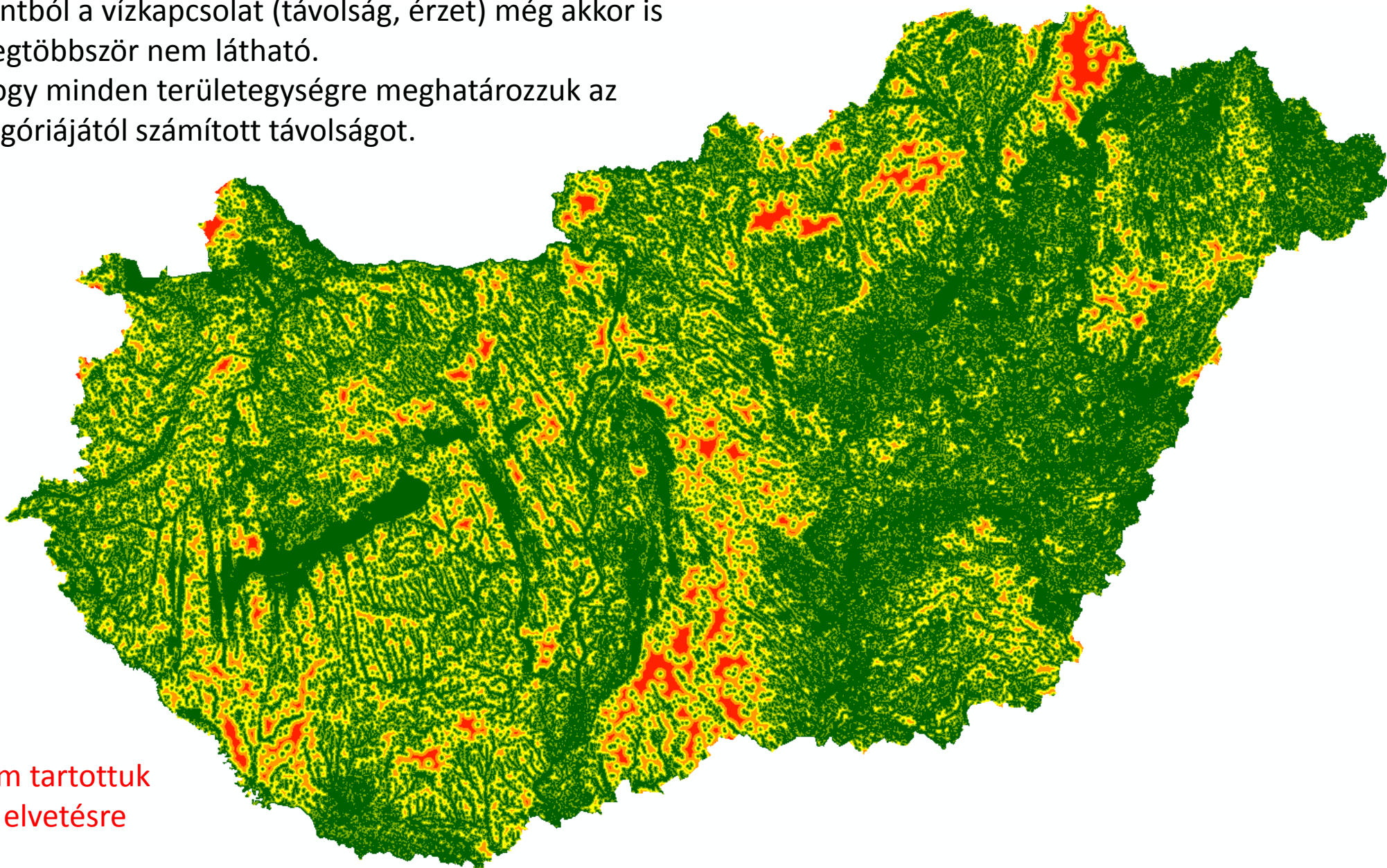
Víztől való távolság

Víztől való távolság

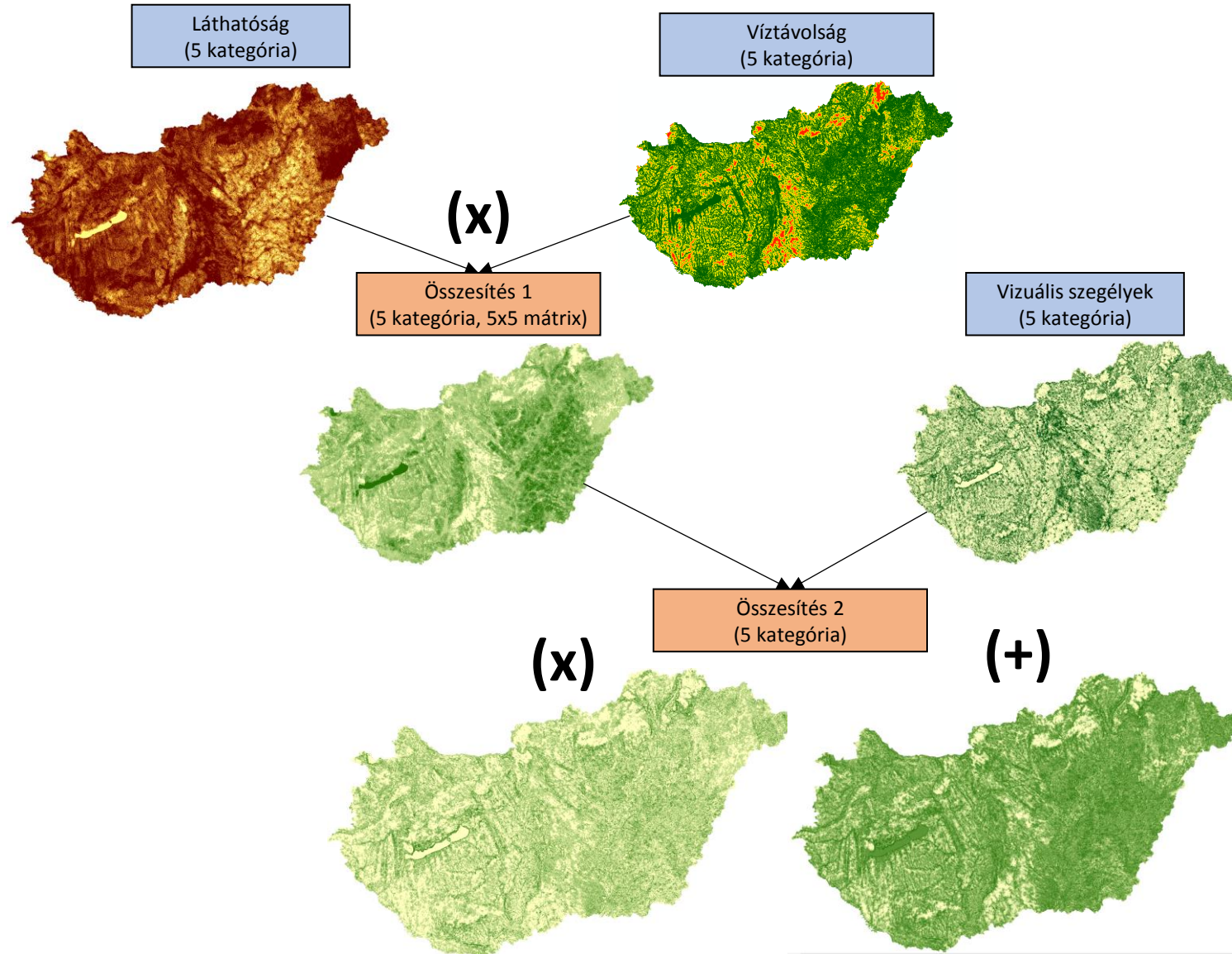
Percepcionális szempontból a vízkapcsolat (távolság, érzet) még akkor is fontos ha a vízfelület legtöbbször nem látható.

Az elemzés lényege, hogy minden területegységre meghatározzuk az alaptérkép 4 vizes kategóriájától számított távolságot.

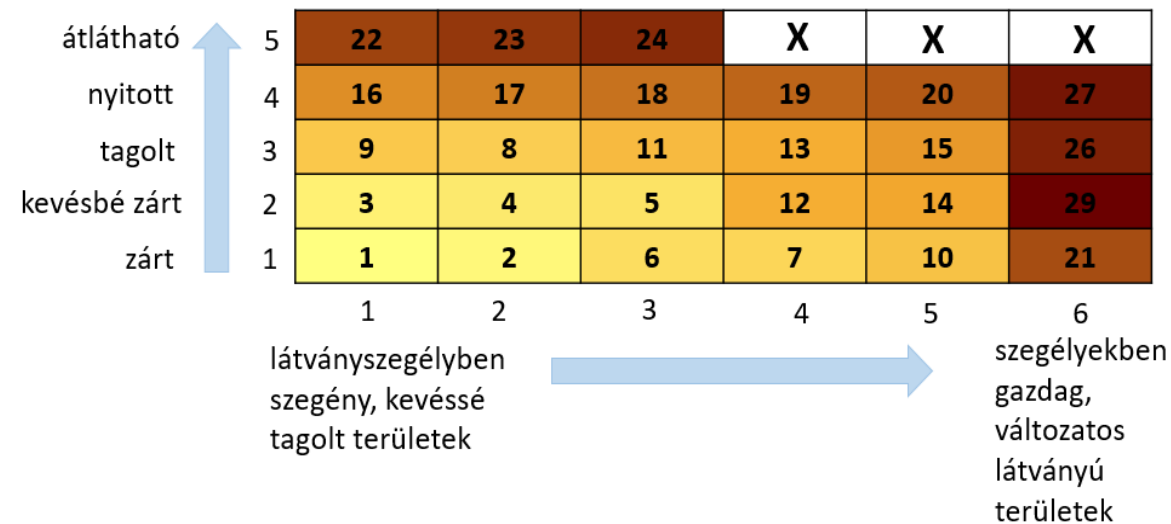
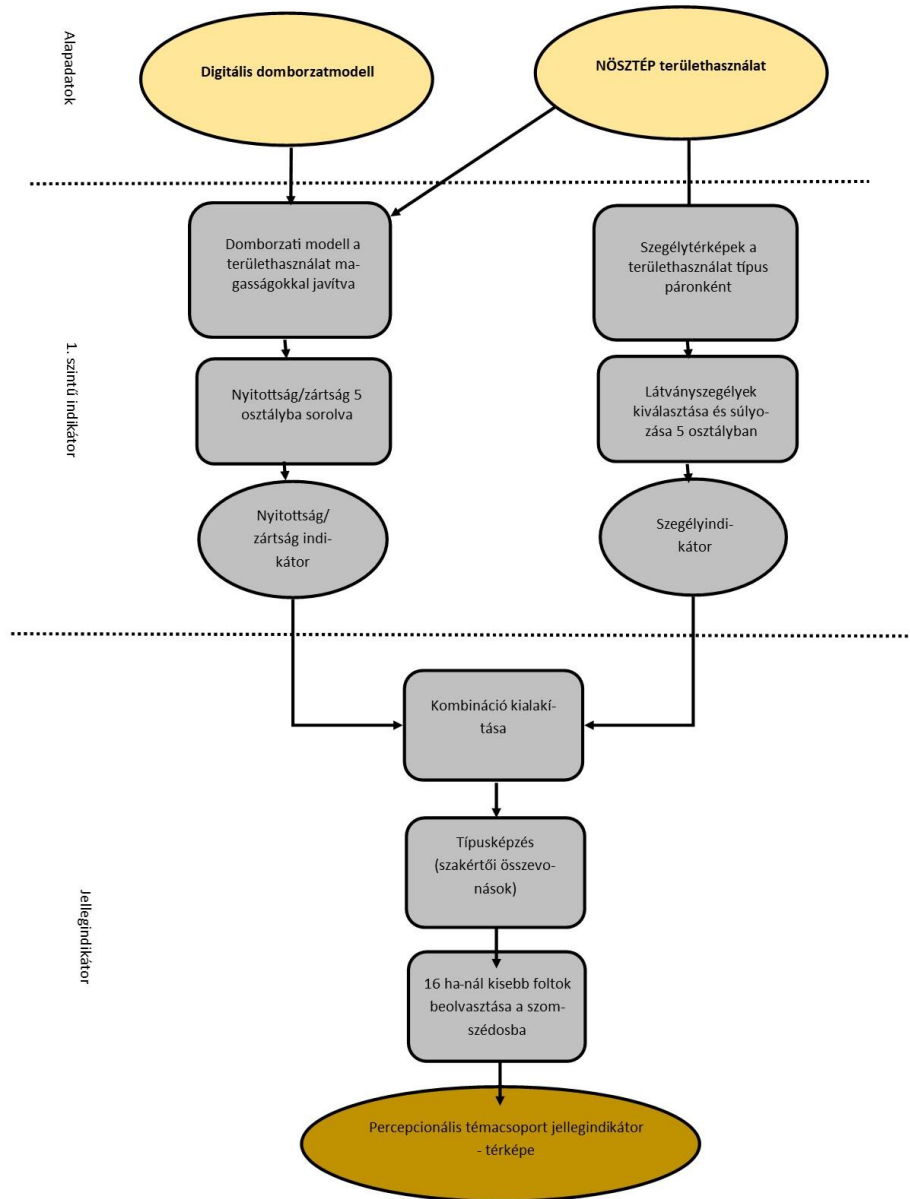

Az indikátort végül nem tartottuk elég relevánsnak ezért elvetésre került.

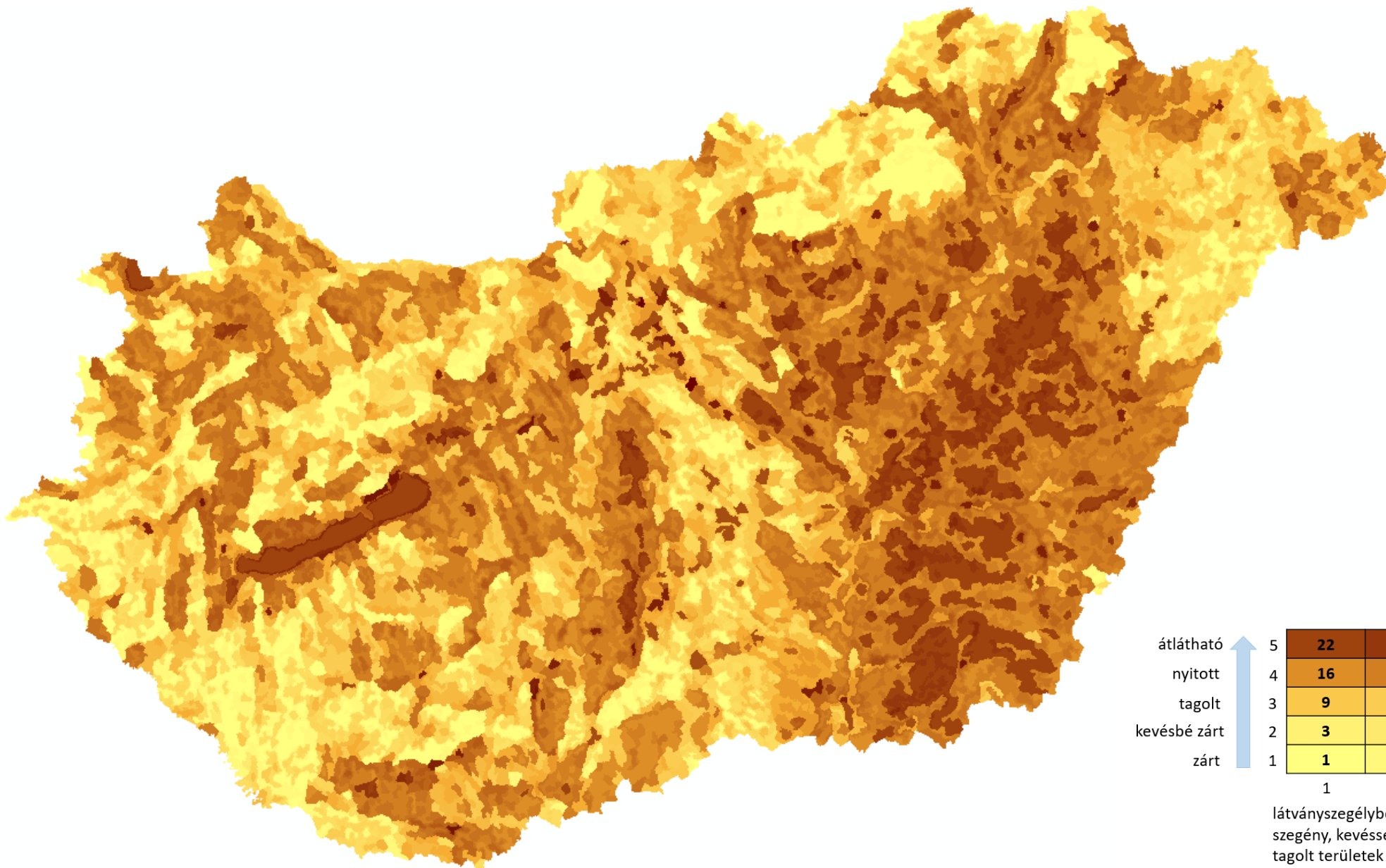
Komplex percepcionális mutató I. változat

Komplex percepcionális indikátor előállítása

Komplex percepcionális indikátor előállítása

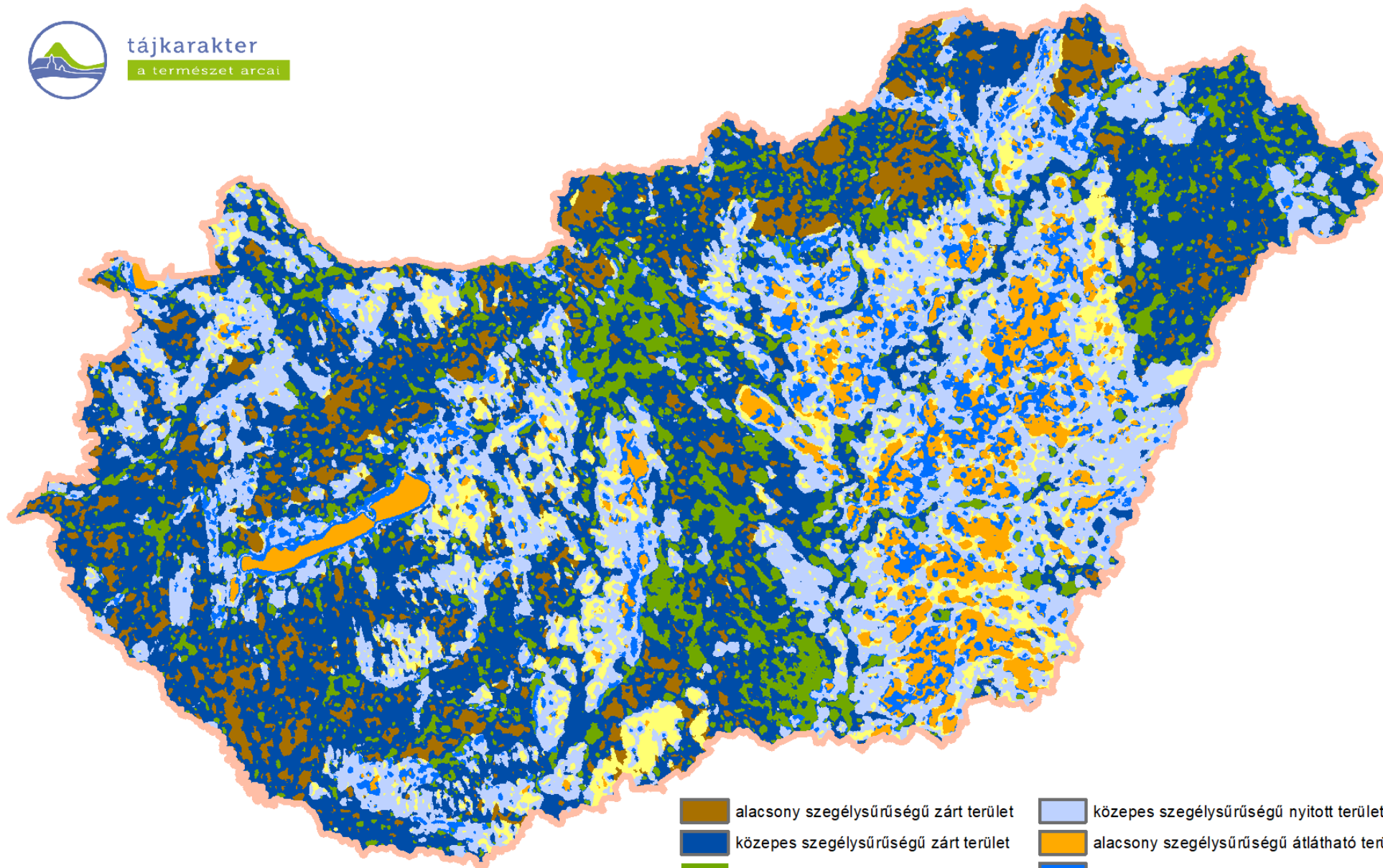
Az elméleti 30 kategóriából csak 27 fordul elő a valóságban.

átlátható	5	22	23	24	X	X	X
nyitott	4	16	17	18	19	20	27
tagolt	3	9	8	11	13	15	26
kevésbé zárt	2	3	4	5	12	14	29
zárt	1	1	2	6	7	10	21
		1	2	3	4	5	6
		látványszegélyben szegény, kevésbé tagolt területek					szegélyekben gazdag, változatos látványú területek

Komplex percepcionális indikátor végső fedvénye

tájkarakter
a természet arcai

A kombinálás
eredménye
újracsatályozva, 7
kategóriába
csoportosítva és
nevesítve

	alacsony szegélyűsűrségű zárt terület		közepes szegélyűsűrségű nyitott terület
	közepes szegélyűsűrségű zárt terület		alacsony szegélyűsűrségű átlátható terület
	magas szegélyűsűrségű zárt terület		közepes szegélyűsűrségű nyitott vagy átlátható terület
	alacsony szegélyűsűrségű nyitott terület		